

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANCIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na temelju članka 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), članka 24. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i članka 18. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠĆE O REVIZIJI GODIŠNJEG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA ZA 2010. GODINU I POSLIJEIZBORNOG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA – OPĆI IZBORI 2010. **HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE 1990**

Broj: 03-07-6-489/11
Sarajevo, 25. lipanj 2012. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije.....	5
Obujam revizije.....	5
4. PRETHODNE REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE	6
5.1. NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvješća Hrvatske demokratske zajednice 1990 i to: godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu i finansijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijska izvješća, postupanje sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i uspostavu učinkovitoga sustava unutarnjih kontrola. Naša odgovornost je izraziti mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili sukladno revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju jamstvo da je stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka.

Revizija je na temelju uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvješća i postupanje sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našega mišljenja.

Revizijom smo utvrdili da Hrvatska demokratska zajednica 1990 u izvještajnome periodu nije postupila sukladno odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenoga, revidirano finansijsko izvješće ukazuje da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 u 2010. godini postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, te da je troškove izborne kampanje financirala sukladno odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju financijskih izvješća Hrvatske demokratske zajednice 1990 i to: godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu i financijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine.

Revizija je poduzeta sukladno članku 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), članku 24. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i članku 2. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08).

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na temelju uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenome sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

U godišnjem financijskome izvješću za 2010. godinu Hrvatska demokratska zajednica 1990 je iskazala prihod u iznosu od 818.437,68 KM¹, što je iskazano u narednoj tabeli:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u ukupnom prihodu %
1	Članarina	8.870,89	1,08 %
2	Prilozi fizičkih osoba	44.697,00	5,44 %
3	Prilozi pravnih osoba	22.475,00	2,73 %
4	Prihodi od imovine	132,42	0,02 %
5	Prihodi od pravnih osoba	0,00	0,00 %
6	Prihodi od poklona	13.640,00	1,66 %
7	Prihodi iz proračuna	732.322,37	89,08 %
	Ukupni prihodi:	822.137,68	100,00 %

Prema podacima iz godišnjeg financijskoga izvješća, Hrvatska demokratska zajednica 1990 ostvarila je rashode u iznosu od 977.975,88 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Hrvatska demokratska zajednica 1990. Skraćeni naziv stranke je HDZ 1990 i HDZ '90.

Politička stranka je u sudski registar Kantonalnog suda u Mostaru, upisana 13.04.2006. godine, pod brojem: 007-0-R-06-000031.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, Nikole Šubića Zrinskog 12/II.

Osoba ovlaštena za zastupanje stranke je Božo Ljubić, predsjednik stranke.

¹ Podaci su preuzeti iz korigiranog godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu, u kojemu je Hrvatska demokratska zajednica 1990, sukladno odredbi članka 13. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka dobrovoljno otklonila manjkavosti, sukladno preporukama datim u Preliminarnom izvješću o reviziji godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu i poslijeizbornog financijskoga izvješća – Opći izbori 2010. godine, koje je stranci dostavljeno 13.06.2012. godine

Osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvješća za 2010. godinu je Ivica Drmać.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvješća za 2010. godinu, organizacionu strukturu Hrvatske demokratske zajednice 1990 čine:

- Središnji odbor HDZ 1990 Mostar,
- 6 kantonalnih odbora,
- Organizacijski dio HDZ 1990 Brčko Distrikt BiH,
- 2 gradska odbora i
- 32 općinska odbora.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnje finansijsko izvješće za 2010. godinu i finansijsko izvješće za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine Hrvatske demokratske zajednice 1990, i to sljedećih organizacijskih dijelova:

- Središnji odbor HDZ 1990 Mostar,
- Kantonalni odbor HDZ 1990 Središnja Bosna,
- Općinski odbor HDZ 1990 Prozor Rama i
- Općinski odbor HDZ 1990 Grude.

Cilj revizije je da se na temelju provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Hrvatska demokratska zajednica 1990 u izvještajnome periodu postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama članka 15.10. Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine.

Obujam revizije finansijskih izvješća Hrvatske demokratske zajednice 1990 obuhvaća kontrolu i provedbu analitičkih procedura radi utvrđivanja usuglašenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvješću sa odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno usuglašenosti izvora financiranja i načina trošenja sredstava, sa osobitim akcentom na priloge fizičkih i pravnih osoba, poklone koje stranka nije bila obvezna platiti, prihode iz proračuna, kao i financiranje izborne kampanje sukladno poglavku 15 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka obavila je reviziju i pregled finansijskih izvješća Hrvatske demokratske zajednice 1990 za period od 2006. do 2009. godinu, nakon čega su izdata izvješća o reviziji, odnosno izvješća o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama političkoj stranci.

Nakon izvršenoga pregleda godišnjeg finansijskoga izvješća za 2009. godinu, izdano je izvješće o pregledu sa nalazima revizije i preporukom revizora da stranka treba postupati sukladno odredbama članka 8. stavci (1) i (2) i članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno da se ne financira priložima koji su zabranjeni ovim Zakonom, da vodi cjelovite i točne evidencije o svojim prihodima i rashodima.

Nerealizirane preporuke:

Na temelju uočenih manjkavosti u godišnjem financijskome izvješću za 2010. godinu, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije ispoštovala preporuke koja se odnose na poštivanje odredaba članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije ispoštovala odredbe članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka².

Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila cjelovite evidencije o prihodima i rashodima svih organizacijskih dijelova, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Dva organizacijska dijela stranke, u poslovnim knjigama nemaju uspostavljene evidencije o svojim prihodima i rashodima, dok su evidencije o rashodima i obvezama kod znatnog broja organizacijskih dijelova nepotpune.

- U poslovnim knjigama stranka nije iskazala prihode i rashode Općinskog odbora HDZ 1990 Ravno.
Uvidom u dokumentaciju koju je, na zahtjev Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, dostavila Općina Ravno, utvrđeno je da je ova Općina sukladno Odluci broj: 114-03/10 od 10.09.2010. godine izdvojila sredstva u iznosu od 2.000,00 KM za financiranje Hrvatske demokratske zajednice 1990 i ista 28.09.2010. godine uplatila gotovinski na blagajnu političke stranke.
- Stranka nije uspostavila evidenciju o prihodima i rashodima Općinskog odbora HDZ 1990 Zavidovići. Na zahtjev Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, stranka je dostavila Izjavu predsjednika ovog Općinskog odbora, u kojoj isti navodi da stranka za svoj rad i djelovanje koristi njegov privatni prostor, te ističe da bi cijena zakupa iznosila 100,00 KM mjesečno. Sukladno odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je bila obvezna u poslovnim knjigama evidentirati nenovčanu donaciju u iznosu od 1.200,00 KM, kao i troškove zakupnine ovog organizacijskog dijela stranke u navedenome iznosu.
- U poslovnim knjigama stranka nije evidentirala troškove zakupnine za poslovni prostor koji je, na temelju ugovora o zakupu sa HKD Napredak Sarajevo, koristio Općinski odbor HDZ 1990 Zenica. Prema ugovoru o zakupu, poslovni prostor u Napretkovom Hrvatskom domu "Kralj Tomislav", površine 15,50 m² po cijeni zakupa od 10,00 KM/m², Hrvatska demokratska zajednica 1990 koristi sa još dvije političke stranke.

(2) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije obračunala, niti platila, a također u poslovnim knjigama nije iskazala obvezu na temelju poreza i doprinosa, na isplate naknada fizičkim osobama, koje imaju karakter osobnih primanja i iste su oporezive sukladno poreznim propisima. Neiskazivanjem poreznih obveza u poslovnim knjigama, stranka je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

² Prema odredbi članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, stranka je obvezna uspostaviti cjelovite i točne evidencije o svojim prihodima i rashodima.

- Uvidom u evidencije na temelju kojih je Hrvatska demokratska zajednica 1990 izvršila isplate naknada posmatračima u iznosu od 32.652,60 KM, utvrđeno je da isplaćena sredstva imaju karakter osobnih primanja, a da na ista stranka nije platila porez i doprinose sukladno poreznim propisima, odnosno Zakonu o porezu na dohodak i Pravilniku o primjeni zakona o porezu na dohodak ³.

Na temelju poslovne dokumentacije općinskih odbora stranke, koji su bili predmetom revizije, utvrđeno je da je Općinski odbor HDZ 1990 Prozor-Rama iz blagajne izvršio gotovinske isplate fizičkim osobama u iznosu od 6.080,00 KM⁴ i Općinski odbor HDZ 1990 Grude u iznosu od 2.600,00 KM⁵, posmatračima na Općim izborima 2010. godine, a da pri tome nije plaćen porez i doprinos na osobna primanja, niti je u poslovnim knjigama iskazana porezna obveza.

- Hrvatska demokratska zajednica 1990 je tijekom 2010. godine izvršila isplate u iznosu od 28.130,00 KM i u financijskome izvješću na tome temelju iskazala trošak, klasificiran kao ostale naknade za rad. Također, sredstva isplaćena po ovome temelju imaju karakter osobnih primanja, pa je stranka bila obvezna na ista, sukladno poreznim propisima, obračunati i uplatiti porez i doprinose.

Uvidom u poslovnu dokumentaciju Općinskoga odbora HDZ 1990 Grude, koji je bio predmetom revizije, utvrđene su isplate po ugovoru o djelu fizičkim osobama i to jednoj osobi sedam uplata po 500,00 KM i drugoj osobi uplata od 1.000,00 KM, što ukupno iznosi 4.500,00 KM. Stranka uz isplatu naknada fizičkim osobama, oprečno poreznim propisima, nije obračunala, niti platila pripadajući porez i doprinos, niti je u financijskom izvješću iskazala trošak, odnosno neizmirenu poreznu obvezu.

Pored pomenutih općinskih odbora, izbjegavanje uplate poreznih obveza, te izbjegavanje evidentiranja troškova na tome temelju utvrđeno je i kod drugih organizacijskih dijelova stranke, koji su isplatili značajne iznose naknada za rad, koja imaju karakter osobnih primanja i to: OO HDZ 1990 Stolac u iznosu od 6.000,00 KM, OO HDZ 1990 Vitez u iznosu od 4.800,00 KM, OO HDZ 1990 Uskoplje u iznosu od 3.600,00 KM, KO posavskog kantona u iznosu od 2.800,00 KM, OO HDZ 1990 Bihać u iznosu od 1.600,00 KM, OO HDZ 1990 Široki Brijeg u iznosu od 1.000,00 KM, te OO HDZ BIH Novi Travnik u iznosu od 500,00 KM.

- (3) U poslovnim knjigama su pogrešno iskazani podaci o prometu novčanih sredstava putem, blagajne Općinskoga odbora HDZ 1990 Grude.

Kroz blagajničku evidenciju ovoga organizacijskoga dijela stranke evidentiran je promet gotovine u iznosu od 6.163,94 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskoga računa sa kojega su sredstva prenošena na blagajnu, utvrđeno je da je ovaj organizacijski dio stranke ostvario promet gotovine kroz blagajnu u iznosu od 11.372,00 KM.

Stranka, oprečno računovodstvenim propisima i propisima koji reguliraju blagajničko poslovanje, gotovinske transakcije nije evidentirala u trenutku kada su one izvršene, evidencije su nepotpune i sve su evidentirane kroz jedno blagajničko izvješće koje obuhvaća period od 01.01. do 31.12.2010. godine.

³ Zakon o porezu na dohodak ("službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10 i 44/11) i Pravilnik o primjeni zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11 i 20/12)

⁴ Pojedinačne isplate po 50,00 KM

⁵ Pojedinačne isplate po 100,00 KM

Troškovi izborne kampanje

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je postupila sukladno odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine, odnosno ispoštovala je zakonom propisani limit na troškove izborne kampanje. U svrhu izborne kampanje stranka je potrošila 456.094,19 KM. Prema odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM po biraču u svakom izbornom krugu⁶, prema broju birača, koje je objavilo Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Prema podacima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u svrhu izborne kampanje mogla potrošiti 1.462.643,00 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučae se Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 da se pridržava odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka, a osobito na temelju uočenih manjkavosti se preporuča:

- *da, sukladno članku 11. stavak (1) Zakona, uspostavi cjelovite i blagovremene evidencije o prihodima i rashodima svih organizacijskih dijelova stranke,*
- *da svoje poslovanje i financijsko izvještavanje uskladi sa računovodstvenim, poreznim i drugim financijskim propisima,*
- *da blagajničko poslovanje uskladi sa važećim zakonskim propisima,*
- *da uspostavi unutarnju kontrolu i sustav nadzora nad poslovanjem nižih organizacijskih dijelova stranke.*

KOMENTAR:

Hrvatska demokratska zajednica 1990 se u datom roku očitovala na nalaze revizije navedene u Preliminarnom izvješću o reviziji godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu, koji je stranci dostavljen dana 13.06.2012. godine.

Stranka je sukladno odredbi iz članka 13. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka dobrovoljno otklonila manjkavosti u financijskome izvješću koje je bilo moguće otkloniti, odnosno prijavila je priloge dvije fizičke osobe, pravnoj osobi je izvršila povrat zabranjenoga priloga u iznosu od 500,00 KM, pravilno je iskazala promet gotovine putem transakcijskog računa i blagajne, u financijsko izvješće je unijela prihode i rashode koje su prethodno bili pušteni, te dostavila korigirane obrasce financijskoga izvješća.

Služba za reviziju je uvažila dragovoljne ispravke financijskoga izvješća, te korigirala nalaze revizije iz preliminarnog revizijskoga izvješća, koji se odnose na kršenje odredba članka 6, članka 8. stavak (2) i članka 11. stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Također, ističemo da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 izračunala porezne obveze za svoja 24 organizacijska dijela, koja tijekom 2010. godine nisu izvršila uplate poreza na dohodak i doprinose na isplate fizičkim osobama. Porezne obveze u iznosu od 11.614,11 KM, stranka je

⁶ Članak 15.10 stavak (2) propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje izborne kampanje izračunava na način što se broj birača u svim izbornim jedinicama, u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata, pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkoga doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

unijela u korigirano financijsko izvješće, te nižim organizacijskim dijelovima stranke naložila da uplate istih izvrše u što kraćem roku i evidentiraju ih u poslovnim knjigama i financijskom izvješću za 2012. godinu.

Zahvaljujemo ovlaštenoj osobi za financijska izvješća i osoblju Središnjeg odbora Hrvatske demokratske zajednice 1990, za dobru i korektnu suradnju tijekom obavljanja revizije financijskih izvješća.

Mr. Hasida Gušić – šefica Službe za reviziju

Veliborka Kenjić – revizorica

Anela Burdžović–Kapić – pomoćnica revizorice